

worden hebben er geen last van. Dat blijkt wel uit de leeftijd van sommige terugmeldingen. Ze worden ook niet geringd omdat het zo leuk staat, al die kleurtjes. De bedoeling is juist om zoveel mogelijk informatie te krijgen door onze waarnemingen. Dankzij uitgebreid en langdurig onderzoek op deze manier krijgen we een vrucht aan informatie waardoor de juiste maatregelen genomen kunnen worden om het leefgebied van de vogels te beschermen en verbeteren. Dus ... doe je best om je waarneming door te geven aan het ringproject. Dan heeft de vogel zich niet voor niets aan jou laten zien.

Naschrift (bij de voorplaat)

door Peter Vermaas

Op 6 april voerde ik een geringde brandgans in via de app BirdRing. Ik kreeg de melding om deze vogel met een rode ring (code Y) door te geven aan het ringproject, omdat het een gezenderde vogel betrof. Het antwoord dat ik kreeg, leest u hieronder.

Deze brandgans is afgelopen winter gevangen in Friesland (in de buurt van Gaast). Het gaat waarschijnlijk om een gans die broedt in Rusland, maar dat weten we pas zeker wanneer de vogel besluit om te migreren.

Het gaat om een vrouwtjes brandgans die het grootste deel van de winter in Friesland heeft doorgebracht, maar inmiddels een uitstapje richting Zuid-Holland heeft gemaakt.

De vogel is gevangen en gezenderd in het kader van het onderzoek naar de invloed van verstoring van ganzen met het oog op beperking van landbouwschade. Dit is een probleem wat in Friesland 's winters duidelijk speelt (eveneens in Zuid-Holland en Zee-land). De vraag is of het mogelijk is om het gedrag van de ganzen te sturen door ze in bepaalde gebieden te verjagen en in andere gebieden "op te vangen".

Met behulp van de zenders kunnen we zien hoe de vogels zich gedragen, of ze meer vliegen wanneer ze verstoord worden, en eventueel daardoor meer moeten eten. Daarnaast proberen we te achterhalen of ze leren om bepaalde gebieden te vermijden. Dit project is deze winter gestart en zal nog 2 winters doorlopen, dus op dit moment hebben we nog weinig informatie. Hopelijk komt daar komende tijd verandering in!

De kolibrievlinder: soort van het jaar 2019

door Theo Briggeman

De KNNV afdeling Voorne heeft de kolibrievlinder tot soort van het jaar 2019 uitgeroepen. We roepen inwoners van ons eiland, en onze leden in het bijzonder, op om meldingen van deze kleurrijke nachtvlinder gedurende het gehele jaar aan ons door te geven. Dat kan heel gemakkelijk via een melding op onze website, waar u een waarneming via een meldingsformulier kunt doorgeven en de vindplaats op een digitale kaart kunt intekenen. Ofschoon de kolibrievlinder eigenlijk een nachtvlinder is, vliegt zij overdag. Dat noemen we wel een "dagactieve nachtvlinder".

Ze overwinteren in Zuid-Europa en komen normaal gesproken pas in het voorjaar weer in Nederland terug. Dat lijkt echter te veranderen: steeds meer kolibrievlinders proberen in ons land te overwinteren. In de eerste maanden van dit jaar ontving de Vlinderstichting dan ook de nodige waarnemingen van deze soort. Afgelopen zomer, die gekenmerkt werd door langdurige warmte en droogte, zijn er ongeveer veel kolibrievlinders in Nederland waargenomen. Er werden 7000 exemplaren gezien. Normaal zijn dat er een paar honderd.

Hun aantal neemt sinds 2013 toe. Dat heeft onder andere met de gestegen temperatuur te maken. Kolibrievlinders houden van warmte en kunnen goed tegen droogte. Ze bezoeken ook gewoon uw voor- of achtertuin. De vraag die rijst is of deze ontwikkeling dit jaar verder doorzet. Geeft u daarom al uw waarnemingen zo snel mogelijk aan ons door.

In het september nummer van "In de Branding" zal een medewerker van de Vlinderstichting tussentijds verslag doen van de eerste ervaringen in Nederland, en op Voorne-Putten in het bijzonder.

In 2020 zullen we de resultaten van ons onderzoek over het hele jaar 2019 via een uitgebreid artikel beschrijven.

Trekgedrag bij vissen

door Tom van Wanum

Net als sommige vogels trekken vissen ook van tijd tot tijd naar andere gebieden. Dit doen ze om te paaien of vanwege voedselschaarste. Tijdens deze trek stuiten de vissen vaak op obstakels.

De niet te passeren stuwen en dammen maar ook de gemalen zijn een onoverkoombare hindernis. De snel draaiende schroeven van de gemaalpompen hakken jaarlijks honderdduizenden vissen aan mootjes. Al deze barrières belemmeren de trek van vissen. Gelukkig zijn er vis-vriendelijke aanpassingen mogelijk en worden er op steeds meer plaatsen aanpassingen gedaan zodat vissen ongeschonden deze barrières kunnen passeren. Belangrijk is het dus te weten hoe, wanneer en welke vissen trekken want alleen dan is gerichte actie mogelijk. Onderzoeken dus!

Bij dit vissonderzoek wordt gewerkt met kleine zenders.

Dit wordt Passive Integrated Transponder (PIT) telemetrie genoemd.

Bij PIT telemetrie wordt gebruikgemaakt van PIT-tags. Dit zijn kleine passieve zenders zonder batterij waardoor ze 'eeuwig' meegaan.

De zenders worden operatief of met een injectienaald in de buikholte van vissen geïmplant. Het aanbrengen van zenders, operatief of met een injectienaald, valt onder de Wet op de Dierproeven (WOD) en er is dus een vergunning nodig om dit te mogen doen. Het zend- en ontvangstbereik van PIT-tags is beperkt maar het voordeel van PIT-tags is daarentegen dat ze vanwege de geringe grootte (de kleinste tag is 8,5 mm lang en 1,4 mm dik) ook toepasbaar zijn in de kleinste vissen. Iedere PIT-tag heeft een unieke code waardoor het mogelijk is gezenderde vissen individueel te herkennen. Hierdoor kan bij terugvangst bijvoorbeeld de individuele groei vastgesteld worden maar ook de verspreiding van de vis over bijvoorbeeld een watergebied. Wanneer gemerkte vissen een detectiestation passeren wordt een uniek signaal geregistreerd. Hierdoor kan een zeer betrouwbaar beeld worden verkregen over de zwemgedragingen van deze vis.

Vissen die twifelen, zoeken en zelfs de moed opgeven.

Vismigratie-onderzoekers vangen soorten als zalm, zeeforel en zeeperik in opdracht van Rijkswaterstaat in de buurt van Stellendam. Ze implanteren bij de vissen een kleine zender en laten ze aan de zeezijde van de Haringvlietdam weer vrij. In de grote rivieren legde Rijkswaterstaat detectiekabels neer, die het signaal van de zendertjes oppikken. Dit systeem kan individuele vissen volgen op hun weg richting paaiplaatsen in België en Duitsland. Dat wil zeggen: als het lukt om daar te komen. Want er zijn nogal wat obstakels. Zeker voor volwassen zalmen die ooit als jonkie zijn uitgezet in de Maas en de Roer, en die de drang voelen om hun geboortevier te zoeken.

jonge zalm